

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Feria. iij. d[omi]nice palmarum de veritate sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Feria quarta.

missa vadit Aug. Crede et māducasti
Tercia conclusio: vna missa in pñti pl⁹
valz ad remissionē pcti: q̄ mille post
mortē. Qd̄ facit seclārib⁹ ne p⁹ mor-
tez expectēt. Quarta conclusio: missa ē
tante v̄tutis q̄ cum dī: si hō iret aut
circuiret totuz mundū: et oīa sua bōa
distribueret paupibus amore dei pl⁹
valet sibi audire missam integralit.
O missa sancta. O gloriosa. et c.

¶ Feria. iij. hebdomade sancte.
De veritate sacramenti.

Hoc facite in
meaz memoracionez Lu.
xxij. Redēptor noster vo-
lens recedere a nobis et de hoc mun-
do ire ad patrem. officia pietatis di-
uidere voluit: et cuilibet dimittere a:
liqd̄ in signum bone memorie amici
sui. Primo ap̄l̄s legauit in testamen-
to suo p̄secutionem. Quod habuit ip-
se. alijs dimisit Jo. xvi. Si me p̄secu-
ti sunt. et vos p̄sequēt. Quod habue-
runt ap̄l̄i Act. x. Per multas tribula-
tiones: op̄z nos introire in regnū dei
et c. Cor. iij. Oēs qui pie v̄nere vo-
lunt in xp̄o. p̄secutionez patiunt. Se-
cundo legauit pacē Jo. xiiij. Pacem
relinquo vobis. Oīub⁹ reliq̄t qd̄ s̄s-
me ei placuit Jo. xvi. hec mando vo-
bis vt diligatis inuicem. ¶ Tercio
legauit iudeis corp⁹ ppriuz: vt ip̄suz
crucifigerēt. et n̄fam salutē p̄ficerent
Job. ix. Terra. i. caro xp̄i data est in
manu imp̄ij s. pilati. et iude. Quarto
legauit patri sp̄m suuz Lu. xxij. Pat̄
in manus tuas. et c. Dat exemplū no-
bis q̄ in manibus dei debem⁹ cōmen-
dare sp̄m nostruz: q̄ illud qd̄ est ē in
manu dei est securum. ¶ Quinto le-
gauit marie v̄gini societatem. s. Joh.
euangelistam. Mulier ecce filius tu-
us. Quod facere voluit triplici ratio-
ne. Primo rōne sui. Dederat legem.
Exo. xx. honora patrem et matrem tu-
am. Decebat vt p̄dito: legis legē ser-

uaret. Secdo rōne nostri: vt nos do-
ceat de parentibus n̄ris curā habere
non soluz in vita: sed etiam in morte.
Tercio rōne v̄ginis. Amittēbat filiū
ideo p̄ cōsolatione dimittebat sibi si-
delem discipulū. ¶ Sexto legauit las-
troni paradisi Mat. xxvi. hodie mes-
cum. et c. ¶ Septimo legauit pctōris
bus sanctam p̄munionem vt sumant
corp⁹ et sanguinē suuz in potum et ci-
bum. Quis vt ap̄stol⁹ dixit ad heb.
ix. Sanguis christi emundabit cōscien-
tias nostras. Unde ip̄e dicit. i. Cor.
rin. xi. Prober aut̄ seip̄z homo et sic b̄
pane illo edat et de calice bibat. vñ di-
cunt v̄ba assumpta. hoc facite. et c. In
q̄bus v̄bis de sacramēto incipimus
loq̄. De quo hodie tria p̄c̄plabimur.

¶ Primū dī verificationis.

Secm dī conditionis.

Tercuz dī confirmationis.

Primum dicit. et c. Utrū corp⁹ xp̄i et s̄
guis sub accidentib⁹ panis et vini cō-
secratis p̄tineat vere et realit. Ad hoc
sunt due opinionēs. Una philozophoz
rūz. cum q̄ iudei et gētiles militāt. A-
lia catholicoz. ¶ Prima opinio pro-
bat q̄ nō est ibi corp⁹ xp̄i. et omnino im-
possibile asserit tali ratione. Per res
gulaz philosophie. iij. phisicoz. Lo-
cus et locatū debent p̄portionari. Ex-
empli gratia. Si corp⁹ est magnuz et
locus debz esse magn⁹. Locus et loca-
tuz. et c. Si res pua: et locus p̄uus. S̄
in hoc loco videmus oppositū. Cum
pua sit hostia: vbi sit corpus ch̄st̄i:
vnde patet p̄ma opinio. ¶ Secunda
opinio dicit q̄ sic. In virtute verbor⁹
hoc est corpus meū. Ad hanc cōclu-
sionem difficilem respondeo s̄m doc.
p̄cipue Tho. in. iij. di. ix. et petruz de
Charā. in. iij. Bon. in. iij. di. x. Qd̄ ē
hostia p̄secrata est ibi realiter corp⁹
xp̄i. Que conclusio q̄uis fides catholiz
ca non indigeat rōnibus nostris aut
p̄bationib⁹ cū in huiusmodi rōnib⁹
non fundetur: tñ ad p̄solationē fideli-
um p̄bo cōclusionē esse verā triplici
medio. Primo rōne. Secdo auctori

ate. Tercio exemplis. Primo ratio-
ne. que sunt tres ad p̄sens.

¶ Primo rōne causalitatis.

Secūdo rōne maioritatis.

Tercio rōne credulitatis.

¶ Primo rōne. r̄c. Qd̄. s. per dei potē-
tiā substātia hostie ⁊ vini: post p̄scre-
tionē realiter quertitur in h̄az substā-
tiā corp̄is x̄pi ⁊ sāguinis: fundamētū
rōnis sumit p̄ auctores in lib. de cau-
sis. Quicquid facit sc̄da cā. facit p̄ma
nobilitati ⁊ altiori modo. Exēpli gr̄a
Si camerarius alicui⁹ d̄ni potest ali-
cui facere vnā gr̄az: a fortiori ip̄e do-
min⁹ hoc poterit facere. Preterea si
ep̄s p̄t̄ aliquē absoluerit a peccato e-
noui a fortiori papa. Ad p̄positum
Natura naturata quertit vnā substā-
tiā in aliam. Qd̄ p̄ ad oculū. homo
comedit panē ⁊ bibit vinū ⁊ facta di-
gestione in stomacho panis ⁊ vinū cō-
uertunt in sāguinē ⁊ carnez. Preter-
ea mulier p̄gnans comedit: cibis di-
gestus conuertit in carnē ⁊ sanguinē
⁊ ossa: cuius h̄z in vtero. Preterea p̄
virtute caloris galline substantia oui
conuertitur in substantiā carnis. seu
in gallinaz. ¶ Preterea vt dicit philo-
sopho. in. iiij. Meteoro. Virtute solis hu-
miditas terre quertit in arbores. her-
bas: in vinū: oleuz: balsamū. ⁊ h̄mōi.
Et eadez terra virtute solis quertitur
in aurū: argentū: ferruz: ⁊ lapides p̄-
ciosos. Et Plidorus li. Eth̄i. dicit q̄ i
scotia est fons q̄ om̄e qd̄ in eo mittit
statim quertit in substantiā lapidis
Ad p̄posituz. Si hoc natura operat̄
quāto plus p̄t̄ de⁹ nature ⁊ vna spe-
cies vel natura vnus rei mutetur in
aliā sp̄m. Qd̄ vt dicit p̄s. in. ij. De
eth̄a. Quod ē causa alioz vt sint talia
illud maxime est tale. Si p̄t̄ sc̄da cā
plus p̄t̄ p̄ma cuz sit potētie infinite
Vñ p̄ p̄ma rō. ¶ Secūdo rōne. r̄c. Con-
clusio est Bon. in. iiij. di. x. ⁊ hilarij ⁊
phi in Topi. q̄ maius opus est de ni-
hilo aliqd̄ facere: q̄ de aliq̄ aliqd̄ fa-
cere. Et rō est s̄fr̄acisci de mayronis
in q̄daz s̄mone de sacramēto altaris

Qd̄ plus distat ens: ⁊ nō ens: q̄ inter
ens ⁊ ens. Qd̄ p̄t̄z. homo em̄ potest
facere de ferro cultelluz: de ligno ca-
thedrā: de farina panē: s̄z tota natu-
ra: oēsq̄ simul angeli de nihilo nūq̄
possent aliqd̄ facere: immo nec s̄num
minimū m̄llij. Vñ p̄s. i. phis. ⁊ oēs
philosophātes p̄cludūt. Qd̄ ex nihilo
nihil fit. Vñ maius miraculū fuit vi-
num in nuptijs Jo. ij. q̄ multiplicati-
o panū: qz sc̄z ex nihilo nihil erat. Ad
p̄posituz. Quis de nihilo creauit an-
gelos. celuz: terrā: ⁊ om̄ia q̄ in eis cō-
tinent. Certū est q̄ ip̄se de⁹ fuit cui⁹
potētia est infinita. Qd̄ si sic est: q̄ d̄
us p̄t̄ de nihilo tanta facere: quāto
magis p̄t̄ vnū ens in aliud quertere
seu substātiāz panis ⁊ vini in substan-
tiāz sui corp̄is q̄mutare. Quā rōnem
r̄agit Amb. in li. de sacramentis. Qd̄
si potuit creare celos: elemēta de ni-
hilo. cur non poterit mutare vnā spe-
cies in aliā. ¶ Tercio rōne. r̄c. Con-
clusio Tho. in de potentia dei. q. vi.
ar. ij. De⁹ facit q̄dam tripl̄r. Primo
sup̄ra naturaz: vt q̄ mortuus viuat.
Secūdo p̄tra naturā vt q̄ h̄go pariat: et
homo in igne illesas p̄maneat. Ter-
cio p̄ter naturā vt q̄ aqua in vinū con-
uertat̄. Ad p̄positum. Si credis ista
homo: cur non maḡ q̄ in virtute h̄bo-
ruz. hoc est corp⁹. r̄c. sit realit̄ corp⁹
x̄pi in hostia. Que conclusio p̄bat̄ vera
exēplis in triplici differētia. Primū
exēplū est scripturale Exodi. iiij. Vir-
ga moysi ad ipsū iussū h̄sa est in colu-
brū: ⁊ iterum p̄ caudā accipiens h̄sa
est in virgam. ¶ Preterea in exodo.
Manum Moyses in sinum misit ⁊ ex-
traixit de sinu leprosam ante pharao-
nem. Preterea de flumine Marath
Exo. xv. ex amaro quertit̄ est in dul-
ce. Preterea de māna: quomō ea pa-
uit ppl̄m in deserto. Preterea de sole
p̄tra gabaonitas Josue. x. Preterea
Nu. xxi. Petra durissima virga moy-
si percussa aquaz dedit. Si ergo isti tot
fecerūt quāto plus de⁹ oipotens. Se-
cundum exemplū est sanctorū in tem-

Feria quarta.

pore sancti Ludouici in fracia cele-
 brante quodam sacerdote: in hostia pfe-
 crata visus est xpus in carne visibili:
 vtz puer puulus. Et cu nunciaret re-
 gi Ludouico vt veniens videret. Rfi-
 dit ego credo ita esse. Qui non credit
 eat ad videndu. Preterea de Grego.
 papa cum vellet coicare quadam vi-
 dua q faciebat sibi hostias qbus ipse
 celebrabat fornt risit. Qui statiz ma-
 nuz retraxit: qrens quare rides inqt:
 q: hostia qua manib⁹ meis feci: mi-
 hi das p ho corpe xpi. Qui incredu-
 lam ipaz videns orauit di. O dne ie-
 su xitate onde tui sacrameti. Statim
 appuit hostia tota caro. Quo viso vi-
 dua lachrymata est: et ab omni incredu-
 litate sanata. Tuc greg. orauit vt ho-
 stia querteret vt pmo erat: et viduam
 coicauit. Preterea de bto Amb. legi-
 tur q corp⁹ dni dedit ffi suo Satyro
 adhuc infideli invase: eiq: suavit q si
 in piculo in mari ect: ipz inuocaret.
 Qd⁹ fecit in nauigio vbi oes pierut
 Ipe ho cuz viso deo p mare tanqz p e-
 ra ibat: clamans. O de⁹ ambrosij: adiu-
 ua me. Un ex hoc quersus est ad xps.
 Preterea de qda Angelina tercij or-
 dinis de fulgineo: vl⁹ pori⁹ de sancta
 Clara ordinis minor: du oraret cora
 sacmcto vt defenderet moniales ab in-
 imicis et ciuitate Asily: appuit ibi sta-
 tiz infatulus qda in tabernaculo di.
 Ne timeas qm victoris hēbis. Por-
 tans isg tabernaculuz cuz corpe xpi
 vndiqz circa locu: statiz oes inimici p-
 territi: ppter pntiaz xpi in taberna-
 culo xaciter exntis: de muris corue-
 runt. Alij mortui sunt. Alij in fugam
 rsi. Ex hoc ciuitas Asily fuit libera-
 ta. Tercuz est exēpluz hereticor. de
 Berengario dyacono ecclie sacri Mau-
 ritij andegauensis qui non credebat
 hoc sacm. A nicolao papa cum. xij.
 epis reprobatus fuit. Unde in se re-
 uersus p inspirationē qua habuit no-
 cte confessus est veritatem. Qua con-
 fessionem ponit Gratianus de conse-
 di. ij. c. Ego Berengarius. Un iura-

uit p sacra euāgelia cuz maximo la-
 chrymis simul cuz alijs credere in du-
 bitater q in hostia psecrata erat verū
 corpus xpi. Un pz pposituz. Sz meri-
 to dubiuz qrit. Cur hoc sacm invisibili-
 ter non pot videri velatuz sub accide-
 tibus. Rñdeo q triplici rōne. ¶ Pmo
 fidelitatis vt nostra fides sit maioris
 meriti. Qz vt dicit Greg. fides nō hz
 meritū vbi hūana rō pbet experimen-
 tuz. Quāto res vna min⁹ videt: et qd
 eā credit tāto maius meritum: cuz sit
 maior fides. Un xps Jo. vl. dicit Tho-
 me clamanti. Dns me⁹ et de⁹ meus:
 ait Thoma. Qz vidisti me credidisti
 Sz beati q non viderunt et crediderūt
 Ad ppositū. Si xps videret in hostia
 in carne min⁹ haberet de rōne fidei.
 Cuz Aug. dicat q fides est de non vi-
 sis. Sz qz hō non videt nisi hostia: et
 liud credit. ideo plus meret. Ex hoc
 plus laudat fides Cēturionis q non
 vidit miracula xpi et credidit q apo-
 stolor q viderunt: feci comederunt: et
 dormierūt et hmoi. ¶ Scdo rōne hor-
 ribilitatis. Qz si vnum hominē viuū
 et carnē crudā sumere deberemus: na-
 tura hois abhorreret. Unde et ob hoc
 multi absterent a sumendo illud.
 ¶ Tertio rōne imbecillitatis: quia si
 deberemus xpm in sua claritate vide-
 re: sensus visus non posset sustinere
 qz millesies est clarior sole. Un ania-
 mea crede hoc. verum esse sacramen-
 tuz quia vt dicit Bernar. in. ser. de sa-
 cramento. Si credimus Salieno de
 discretionē venarum: si Ptholomeo
 de magnitudine cursus et influentia
 siderum: si pto Aristoteli de fallacijs
 et forma syllogisnoz. si Ciceroni de or-
 natu colorum. si Prisciano de cōposi-
 tione littere: cur non magis do q vult
 hoc sacm esse corpus suum. Un patet
 veritas nostre conclusionis. Sed qrit
 anima cara: vtrum angeli videant co-
 gnitione sua naturali ibi corpus xpi.
 Rñdeo q non naturali cognitione.
 Quoniam omnia que sunt fidei sūt su-
 pra naturalem ipsoruz cognitionem.

Mysteria fidei dicuntur esse abscon-
dita a seculis in deo: inquit ap̄ls Ad
Ephē. iij. Ideo naturali cognitioe
non vident angeli corpus xpi sub sa-
cramento sed soluz beatifica qua vi-
dent de quib⁹ ē fides p̄ beatificaz co-
gnitionē x̄bo: multo min⁹ possumus
nos videre: nisi p̄ reuelationē fidei p̄
verbum xpi. hec Tho. in. q. de poten-
tia sp̄s. Ad argumentuz. Locus et
locorum ꝛc. Verum est naturaliter: s̄z
in hoc sacramento incedimus via su-
pernaturali. Unde patet primum.

¶ Secundum dicitur ꝛc. Viso de ei⁹
veritate: sequit̄ nunc videre de condi-
tionibus que requirunt̄ ad verā spi-
ritualē ipsius masticationem Quinqz
sunt conditiones necessar̄e ad hoc vt
homo sumat hoc sacramentū deuote.

¶ Prima est cuz cordis ꝛtritione.
Secunda ē cuz maxima puritate.
Tertia est cum humilitate
Quarta est cuz fortitudine.
Quinta est cuz satisfacatione.

¶ Prima est ꝛc. De hac signa Job.
iij. Anteqz comedā suspiro Suspira-
re debet homo anteqz se p̄paret ad tā-
tum sacramentum Ista autē suspira-
tio et ꝛtritio fuit figurata in testamē-
to veteri. Exo. xij. Ubi deus ꝛcepit in
deis vt comederent agnum paschalē
cum tribus conditionibus.

¶ Primo tenētes baculū in manib⁹.
Secūdo cincti renibus

Tertio cuz lactucis agrestibus
¶ Primo cum baculo .i. fortitudine
animi nō cito reuert̄ ad peccata post
hoc sacramentuz. Vñ ecclia canit.

Estote fortes in bello ꝛ pugnate cum
antiquo serpente. Secundo cincti
renibus: xñ notatur carnis continen-
tia Lu. xxiij. Sint lumbi vestri ꝛcin-
cti ꝛc. Tertio cum lactucis agresti-
bus .i. amaritudine peccatorum. Ali-
ter homo exponeret se periculo anti-
me Vñ iudas: vt dicitur Jo. xij. quia
sine cōtritione hoc sacramentū sum-
psit daybolus in eum introuit. Nota
tñ fm̄ Albertum qz quidā sunt qui su-

munt istas lactucas integras: quidāz
contritas: ꝛ quidā succum iparum.

Est qdā em̄ amaritudo superficialis:
quedā ꝛcordialis: et quedā mixta cū
lachrimis. Sunt em̄ quidā qz habent
de peccatis quēdā superficialem do-
lorem qui attritio dici potest Isti su-
munt istas lactucas integras. Talis
attritio ꝛctōrem plene non iustificat
Zere. v. Percussisti eos ꝛ non doluerit
attritisti eos et reuerunt accipere
disciplinā. Alij sunt qui oīa ꝛctā sua
in mortariolo memorie ꝛgerunt: ꝛ pi-
stilo laboris minutatim conterunt.

Et talis dolor ꝛtritio appellatur Isti
sumunt istas lactucas cōrtas. Et ta-
lis contritio vulnera peccatorū sanat
Osee. ix. Sanabo cōtritiones eoz: dis-
ligam eos spontanee. Alij sunt maio-
ris perfectionis qz. s. peccata non so-
lum sic ꝛterunt: sed etiam lachrimas
emittunt Isti sumūt agnum cum suc-
co lactucay. i. cum abundātia lacri-
marum Grego. in morali. Carnes cū
lactucis agrestibus sunt edendē vt cū
corpus redemptoris nostri accipim⁹
nos pro peccatis nostris in fletibus
affligamus: quaten⁹ ipa amaritudo
penitentiē abstergat a mentis stoma-
cho ꝛuerse humorē vite. Secunda
contritio ꝛc. Aplus pont. i. Cor. xi.
Probet autē seipz homo. i. examinet
ꝛꝓaz ꝛscientiā ꝛ sic d̄ pane illo edatz
de eslice bibat Qui em̄ manducatz
bibit indigne: iudicium sibi manda-
cat et bibit. Ille: slo. i. dānationem.
Nō immerito patres mei: qz si Adā
cum tota natura hūana dānatus est
qz pomū vetitū comedit. Gene. ij. Et
quanto magis qz indigne cōmunicat̄
In huius figuram. ij. Reg. vi. de Oza
Legitur qui fuit a deo ꝛcussus eo qz
archā dñi manibus suis tetigit: qz ca-
dere de curru volebat Rōnez assignāt
hebreiz h̄tero. A deo ꝛcussus ē qz cū
vxoze sua nocte ꝛterita isauerat Sed
qua ꝛcussione dignus est: qz iacet cuz
meretrice ꝛ cōcubina Si ille mortu⁹
est qua ꝛcussione dign⁹ est qui corp⁹

Feria quarta

Christi indignè sumit. Unde hic in quada[m] ep[isto]la. Quid tibi cum feminis: qui ad alta cum domino fabularis. Dic sacerdos quod liter cum eisde[m] labijs filij dei oscularis quibus oscularis filias meretricis. Unde Leo papa. Nullus malignus nullus fuscato oculo accedat. Pura sit conscientia quod purus est sacramentum. Leui. xxi. Qui habuerit maculas non accedat ad ministerium. In huius figura. h. Reg. vi. Uiri versante[m] mortui sunt: quod videtur archa[m] domini. O quod de illis: qui non tamen videtur sed insuper sumunt indignè. Unde Prover. xxiiij. Quando sederis ad mensam ut comedas cum principe: diligenter attende quod posita sunt ante faciem tuam. Tertia conditio est. Ut se peccator reputet indignus tamen sumere sacramentum. Figura. Mat. viij. De centurione qui dixit Domine non sum dignus ut intres etc. Si centurio se indignus reputabat sumere in domo sua mortale: quanto plus immortalè. Unde sanctus marcus tam indignus pollicem sibi amputavit: factò intelligente spiritu. et ioh[ann]es. bap. contremuit tangere christum quem ipsum baptizabat. Si timuit tangere mortale quanto plus nos immortalè. Ubi nota: quod homo merito debet accedere cum humilitate: quod ut habent doctores duo sunt in hoc sacramento Dignitas et utilitas. Dignitas quod dicitur: quod in alijs sacramentis offert gratia: non autem in ip[s]is est ipse deus. In hoc sacramento non solum confertur gratia: sed est ipsa gratia. Unde dicitur eu charistia. i. bona gratia. immo in ip[s]o est ipse deus et homo. Utilitas quod dicitur: quod perducit ad patriam. Unde dicitur viaticum quod per viam huius mundi nos sustentat: ut ad patriam pervenire possim. Dominicus hoc considerans flebat semper in missa.

¶ Quarta conditio est. ut scilicet homo habeat firmum propositum abstinendi ab illicitis et potius mori quam facere aliquid malum. Unde philosophus. iij. Ethic. Melius est mori quam facere contra bonum et iustitiam. et sancta Monica de beato Aug. dicebat. Vellet potius filius meus Augustinus mori quam quod remaneret in suo peccato infidelitatis. O quot non habent hoc propositum: ut

mo fingunt facere omnia bona his diebus ut sic absolvant eorum meretrices. Et factò voto irritus est sanctus ut canones ad votum etc. ¶ Quinta conditio est. Deut. xvij. Qui non obedierit sacerdotis imperio morte moriatur: ut restituas male oblata o usurarie: ut restituas famam o infamator: aliter non est bonum concitare. Non accedas ad etc. Ubi nota sunt magister in. iij. di. ix. Quattuor sunt differentie personarum que accedunt ad hoc sacramentum. Primo quidam sumunt sacramentum et non effectum sacramenti ut sunt peccatores illud sumentes in mortali: usurarii: concubinarij etc. Secundo quidam sumunt effectum sacramenti et non sacramentum: ut sunt infirmi et alij qui non possunt concitare ex causa legitima. De quibus de pse. di. ij. c. Ut quid paras dentem aut ventrem. Crede et manducasti. Tertio quidam non sumunt sacramentum nec effectum sacramenti: ut illi qui non concitant in paschate. De talibus de conse. di. ij. Seculares qui in pascha non concitauerint catholici non credant: nec inter catholicos habeant. Quarto quidam sumunt sacramentum et effectum sacramenti: qui sunt in statu gratie: et percipiunt dulcedinem. Aug. Accipe quotidie ad quotidianam tibi partem. Sic vive: ut quotidie merearis accipere. Ille. Unde patet secundum.

¶ Tertium principale dicitur etc. Declarata huius sacramenti veritate in primo mysterio: nunc in hoc tertio mysterio solum exemplum unum pro nostra consolatione et sacramenti huius verificatione est videndum: ad huius sermonis confirmationem. Cum beatus Gregorius missas celebraret rome apparuit illi iesus sub effigie passionis et pietatis. Quod videns commotione motus et devotione plurimum lacrimatus est. Unde statim missa celebrata: omnibus vere penitentibus et confessis coram illi ymagine pietatis dicitur tibus genibus flexis oratione. O domine iesu cum quibus pro noster: et totidem aue maria

concessit. xiiij. milia annorum de qua indulgentia. Postmodum plures pontifices per devotionem addiderunt tantumque in summa sunt. xx. milia et xiiij. anni et dies xxiiij. hec omnia sunt scripta in capella domini cardinalis hostiensis: que est sita in ecclesia sancti Petri de roma. Quam indulgentiam confirmavit Calixtus papa tertius die. xij. in iunij in. cccc. lvi. Et tu pater Sabriel predicator veritatis amplius et predicanda hac devotionem quantum potes. vnde per hunc sumus de veritate sacramenti. Feria quinta hebdomade. sancte. De necessitate sacramenti

Hoc facite in me

nam commemorationem. Lu. xxiij. Communis est antiquorum et expositorum optimorum sententias approbata: quod quisquis viator et peregrinus volens bene facere suam peregrinationem habere debet tres conditiones necessarias. Prima quod aliud non attendat quam pervenire ad finem sui itineris. Secunda quod lectum tale non ferat thesaurum cuius ratione latronibus expolietur et occidatur. Tertia conditio quod habeat bonam societatem quam conducat eum saluum ad patriam propriam. Moraliter. Iste homo peregrinus est viator quilibet: qui ad patriam redit. Unde david Aduena ego sum apud te et peregrinus sicut et cetera. et ad heb. ix. Non habemus hic et cetera. Sen. xlvij. iacob dixit pharaoni. Dies peregrinationis mee centum. xxx. annorum parvi et mali. Plato in tit meo Trinum si quidem et ad omnia decantatur: hac vitam peregrinationem esse quam dicitur Non debet hic peregrinus habere aliud studium quam gradiendi ad paradysum: bene operari et saluari: quod ad hoc natura est. Secunda conditio non ferre thesauros mundum: nec studere diuitiis huius seculi. Unde Lac. vij. c. i. Virtutis autem via non capit magna onera portantes. Augustinus ad modum trames est: per quam iusticia hominem deducit in celum. hunc tenere non potest nisi qui fuerit expeditus et nudus. Tertia ut habeat bonam guidam. Que est hec. Ratione secundum sacramentum misse. Quod nos

dum hac vitam eximus: ut bona conditio: et in vitam nostram deducit ad paradysum. Ideo Christus nos hortatur faciamus commemorationem inquam inquam. hoc facite in meam commemorationem. In quibus verbis de necessitate sacramenti erit sermo noster hodiernus. Ubi tria per ordinem videbimus.

Primum de necessitate. Secundum de utilitate. Tertium de specialitate.

Circa primum. Queritur dubitatur. Utrum fuit necessarium institui hoc sacramentum. Ratione secundum theologos. Tho. iiij. di. viij. ar. iij. Petrus de tarantasia. iiij. di. vi. Et Ric. ibidem dist. viij. ar. i. q. iij. Quod fuit necessarium. Que necessitas probatur quadruplici modo.

Primo ratione.

Secundo auctoritate.

Tertio figura.

Quarto exemplo.

Primo ratione. Que de preservatione diuina prudentia suas creaturas in tres gradus distinguit. Aliqua erat spiritualis: ut angelus. Aliqua erat mixta: partim corporalis. partim spiritualis: ut homo: ex anima et corpore compositus. Aliqua simpliciter corporalis: ut animalia sensibilia: et omnia vegetabilia secundum quod generantur: eadem diuina prudentia. omnibus illis deorum vita peruenit. Angelis enim cibum spirituale plenum omnium suauitate dedit: quod evidere diuina essentiam in ea frui: et ea detari eternum. Juxta illud. Satiabor cum et cetera. Iohannes dixit angelus Thobi. xij. Cum esseyo visum per voluntatem dei videbar quod me ducere et habere sed ego cibo et potu inuisibili vitor: scilicet diuina visione. Secunda creatura est bestia: cui preparavit herbas viuentes: ut per Sen. i. Tertia creatura est homo mixtus corpore et anima. Ex parte corporis et anime diuina prudentia cibum materiale dat sine quo non viuunt. In primo de generatione philosophi. Omne viuens quantum viuunt indiget alimento: conuenienti sue nature et cetera. Poli. Sine necessitate impossibile est viuere. Quia calor naturalis consumeret totum humidum rationale. Et in libro de causa longitudinis